

THỰC HIỆN NGUYÊN TẮC TỰ PHÊ BÌNH VÀ PHÊ BÌNH TRONG ĐẢNG THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

*GVC. Nguyễn Cửu An**

Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt quan tâm đến tự phê bình và phê bình trong các tổ chức, đoàn thể nhất là tự phê bình và phê bình của tổ chức đảng và mỗi cán bộ, đảng viên. Người luôn xác định tự phê bình và phê bình là cơ sở của sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng, là quy luật của sự tồn tại và phát triển của Đảng. Tư tưởng của người được Đảng ta quán triệt sâu sắc trong tổ chức sinh hoạt và hoạt động của Đảng. Thông qua quá trình tự phê bình và phê bình, mỗi tổ chức đảng và mỗi cán bộ, đảng viên, đã giải quyết tốt mối quan hệ giữa cá nhân với tập thể, giữa tập thể với xã hội và ngày càng trưởng thành, vững mạnh hơn.

Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh tự phê bình và phê bình phải trở thành nền nếp thường xuyên ở mỗi cấp, mỗi ngành, ở từng cán bộ, đảng viên. Bác luôn chỉ rõ vai trò, mục đích, nội dung, ý nghĩa và phương pháp của tự phê bình và phê bình cho cán bộ đảng viên. Người luôn là tấm gương sáng về thực hành phê bình và tự phê bình trước Đảng,

trước nhân dân. Người căn dặn “*Người cách mạng và đoàn thể cách mạng cần phê bình và tự phê bình thiết tha như ta cần không khí; cũng như người có bệnh, nếu dấu diếm bệnh tật trong mình, không dám uống thuốc, để bệnh ngày càng nặng thêm, nguy đến tính mạng. Mỗi cán bộ, mỗi Đảng viên, mỗi ngày phải tự kiểm điểm, tự phê bình, tự sửa chữa như mỗi ngày phải rửa mặt. Được như thế thì trong Đảng sẽ không có bệnh mà Đảng sẽ mạnh khoẻ vô cùng*”.

Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, khi tự phê bình và phê bình phải có thái độ đúng đắn, bình tĩnh, để tiếp thu ý kiến đóng góp của người khác. Người chỉ rõ: “*Phê bình là cốt để giúp nhau tiến bộ, cho nên phải có thái độ thành khẩn, tính chất xây dựng, không nên phê bình ầu, phê bình suông. Khi phê bình cần phải xét nguyên nhân của khuyết điểm, phải cân nhắc đến ưu điểm, phải đề ra cách sửa chữa*”.

Bác thường căn dặn cán bộ, đảng viên luôn có thái độ nghiêm túc, thẳng thắn trong thực hiện tự phê bình và phê bình. Đây là một yêu cầu cơ bản, rất quan trọng để tự phê bình và phê bình có hiệu quả.

* GV khoa XDD

Người xác định: “*Một Đảng mà dấu điểm khuyết điểm của mình là một Đảng hỏng. Một Đảng có gan thừa nhận khuyết điểm của mình, vạch rõ những cái đó, vì đâu mà có khuyết điểm đó, xét rõ hoàn cảnh sinh ra khuyết điểm đó, rồi tìm kiếm mọi cách để sửa chữa khuyết điểm đó. Như thế là một Đảng tiến bộ, mạnh dạn, chắc chắn, chân chính*”.

Như vậy, tự phê bình và phê bình phải tạo được sự biến đổi về chất để mọi cán bộ, đảng viên tốt hơn, từng tổ chức đảng thật sự trong sạch, vững mạnh.

Đảng ta chỉ rõ: tổ chức cơ sở đảng là nền tảng của Đảng, là hạt nhân chính trị ở cơ sở. Vì vậy, thực hiện nguyên tắc tự phê bình và phê bình là cốt lõi để xây dựng tổ chức cơ sở đảng thật sự trong sạch, vững mạnh.

Đến Đại hội X Đảng đã xác định tự phê bình và phê bình trở thành nguyên tắc quan trọng, có ý nghĩa sống còn của Đảng. Việc thực hiện nguyên tắc tự phê bình và phê bình theo tư tưởng Hồ Chí Minh và theo tinh thần các Nghị quyết của Đảng trong thời gian qua đã góp phần nâng cao sức chiến đấu của tổ chức đảng, uốn nắn những tư tưởng lệch lạc, những việc làm vi phạm Điều lệ Đảng, Pháp luật Nhà nước; củng cố mối liên hệ với nhân dân, đã phần nào làm giảm đi bệnh quan liêu, tham nhũng, lãng phí.

Tuy nhiên việc thực hiện nguyên tắc này còn bộc lộ những khuyết điểm, hạn chế:

- Tự phê bình và phê bình đã được nêu lên thành nguyên tắc của Đại hội X nhưng mới chỉ là chế độ kiểm điểm cuối nhiệm kỳ, cuối năm, sáu tháng và có tình trạng đồng nhất tự phê bình và phê bình với nhận xét, đánh giá cán bộ, đảng viên, tổ chức đảng hàng năm.

- Tự phê bình và phê bình chưa trở thành chế độ nền nếp thường xuyên của mỗi tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên.

- Hiện nay các quy chế làm việc của các Đảng bộ chủ yếu hướng vào thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ, chưa làm tốt việc cụ thể hoá nguyên tắc tự phê bình và phê bình.

- Thực hiện nguyên tắc tự phê bình và phê bình còn chưa thực sự tự giác; tiếp thu phê bình không nghiêm túc, sửa chữa còn rất chậm. Tình trạng bao che khuyết điểm, sai phạm vẫn còn diễn ra ở không ít địa phương, đơn vị.

Để thực hiện có hiệu quả nguyên tắc tự phê bình và phê bình trong Đảng theo tư tưởng Hồ Chí Minh, tôi xin đề xuất một số vấn đề chủ yếu:

Thứ nhất, cần tiếp tục tuyên truyền, giáo dục, nâng cao hơn nữa nhận thức cho đội ngũ cán bộ, đảng viên về vị trí, vai trò quan trọng và ý nghĩa to lớn của nguyên tắc tự phê bình và phê bình trong Đảng. Phải coi đây vừa là trách nhiệm chính trị và là nghĩa vụ thực hiện các quyền của đảng viên. Cần khắc phục những biểu hiện lệch lạc trong nhận thức, né tránh phê bình hoặc ngược lại sử dụng phê bình như là công cụ để đả kích cá nhân, chia rẽ nội bộ, không thấy được rằng tự phê bình và phê bình là cách tốt nhất để học tập lẫn nhau, có hiệu quả thiết thực, có tác dụng to lớn như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã căn dặn.

Thứ hai, tự phê bình và phê bình phải có nội dung đúng đắn, cụ thể, thiết thực; hình thức phong phú, đa dạng; phương pháp thích hợp; duy trì thành nền nếp thường xuyên; coi đây là tiêu chí cơ bản để đánh giá chất lượng tổ chức cơ sở đảng và cán bộ, đảng viên.

Thứ ba, thực hiện tốt việc phát huy dân chủ trong Đảng, tăng cường nắm bắt thông tin, tích cực học tập, nâng cao trình độ lý luận chính trị, học vấn, chuyên môn, nghiệp vụ. Tạo mọi thuận lợi phát huy dân chủ trong Đảng là điều kiện tiên quyết cho nâng cao chất lượng, hiệu quả của tự phê bình và phê bình. Muốn vậy, phải luôn coi trọng xây dựng phong cách làm việc dân chủ nhất là của người đứng đầu tổ chức đảng. Phải quy chế hoá, chế độ hoá mọi hoạt động của tổ chức đảng, chính quyền theo hướng công khai, minh bạch.

Thứ tư, cần phát huy vai trò và thực hiện tốt chức năng của cấp uỷ cơ sở và bí thư cấp uỷ cơ sở trong thực hiện nguyên tắc tự phê bình và phê bình. Thực tế đã chứng minh, nếu như cấp uỷ và bí thư không có thái độ đúng đắn, chưa công tâm trong xem xét, đánh giá ưu, khuyết điểm của từng đảng viên thì sẽ gây ra những thắc mắc, sự thiếu tin tưởng lẫn nhau, từ đó ảnh hưởng đến năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức đảng và ngược lại, nếu cấp uỷ và bí thư là trung tâm đoàn kết, là cầu nối của đảng viên trong mỗi tổ chức đảng thì sẽ tạo ra động lực và không khí tốt, làm cho mỗi đảng viên trưởng thành và mỗi tổ chức cơ sở đảng thật sự trong sạch, vững mạnh.

Thứ năm, kết hợp chặt chẽ nguyên tắc tự phê bình và phê bình trong Đảng với phê bình của các đoàn thể và của quần chúng nhân dân đối với Đảng.

Để nâng cao chất lượng, hiệu quả tự phê bình và phê bình phải có cơ chế, quy định cụ thể việc thực hiện mối quan hệ giữa Đảng, đoàn thể và quần chúng nhân dân. Có chế độ thông báo công khai việc tiếp thu và xử lý các ý kiến đóng góp của đoàn thể

quần chúng. Xác định đầy đủ và rõ hơn những quyền: dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, giám sát, dân quyết định.

Thứ sáu, cần kết hợp chặt chẽ tự phê bình và phê bình với công tác kiểm tra, thanh tra, giám sát. Phải có quy định rõ hơn những nội dung, đối tượng, phạm vi và cách thức tiến hành kiểm tra, thanh tra để phân định rõ trách nhiệm của tổ chức, người chủ trì cũng như cá nhân đảng viên tham gia kiểm điểm. Tập trung vào những vấn đề chủ yếu, nổi cộm, có nhiều dư luận, diễn biến tư tưởng cán bộ, đảng viên trước, trong và sau kiểm điểm. Xử lý những khuyết điểm đã được kết luận, từ đó củng cố niềm tin, quyết tâm thực hiện những buổi kiểm điểm lần sau có kết quả.

Thứ bảy, xây dựng quy chế tự phê bình và phê bình trong các tổ chức đảng. Quy chế phải bao gồm những nội dung cho các loại hình tổ chức đảng và đảng viên. Quy chế phải cụ thể, thể hiện được tính khách quan, dân chủ, khoa học, làm căn cứ để thống nhất thực hiện và để đánh giá tổ chức đảng, đảng viên. Các quy định phải thể hiện tính giáo dục, tự giác cao; đồng thời phải có những quy định cụ thể về chính sách, chế độ bảo vệ, động viên, khen thưởng những người thẳng thắn, trung thực trong thực hiện nguyên tắc tự phê bình và phê bình.

Tóm lại, thực hiện nghiêm túc nguyên tắc tự phê bình và phê bình trong Đảng theo tư tưởng Hồ Chí Minh của mỗi cán bộ, đảng viên trong tình hình hiện nay có ý nghĩa vô cùng quan trọng, góp phần thực hiện thắng lợi nghị quyết Đại hội X, đồng thời tạo điều kiện thuận lợi cho Đại hội Đảng các cấp và Đại hội XI của Đảng thành công tốt đẹp.